

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор
Харківського національного
медичного університету,
д. мед. н., професор
Капустник В. А.

« _____ 2020 р.

Витяг

з протоколу № 1

фахового семінару з попередньої експертизи дисертації щодо розгляду наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертаційної роботи асистентки кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Харківського національного медичного університету Ткаченко Марини Вікторівни на тему «Обґрунтування комплексної профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 221 «Стоматологія»

22 жовтня 2020 р.

м. Харків

Голова фахового семінару: завідувач кафедри ортопедичної стоматології, доктор медичних наук, професор Янішен І. В.

Присутні: завідувачка кафедри стоматології, д. мед. н., професорка Соколова І. І., д. мед. н., професорка кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Кривенко Л. С., завідувачка кафедри стоматології дитячого віку та імплантології, д. мед. н., професорка Назарян Р. С.; к. мед. н., доцентка Одушкіна Н. В., к. мед. н., доцент Шевчук В. А., к. мед. н., доцентка

Ярославська Ю. Ю., асистентка Іскоростенська О. В., асистентка
Тіщенко О. В.

Усього присутніх: 3 члени фахового семінару із попередньої експертизи
дисертаційних робіт, 7 науково-педагогічних працівників.

Порядок денний: Апробація дисертаційної роботи асистентки кафедри
стоматології дитячого віку та імплантології Харківського національного
медичного університету Ткаченко Марини Вікторівни за спеціальністю 221
«Стоматологія» на тему «Обґрунтування комплексної профілактики та
лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих
на муковісцидоз».

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради ХНМУ
(протокол № 12 від 20.10.2016 року).

Науковий керівник: доктор медичних наук, професорка, завідувачка
кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Назарян Розана
Степанівна.

Термін виконання: 20.10.2016 – 30.08.2020 р. р.

Рецензенти:

1. Доктор медичних наук, професорка, завідувачка кафедри
стоматології Харківського національного медичного університету
Соколова І. І.;

2. Доктор медичних наук, професорка кафедри стоматології дитячого
віку та імплантології Харківського національного медичного університету
Кривенко Л. С.

Із запитаннями до дисертанта та в обговоренні результатів роботи
виступили: завідувач кафедри ортопедичної стоматології, д. мед. н, професор
Янішен І. В., завідувачка кафедри стоматології, д. мед. н., професорка

Соколова І. І., д. мед. н., професорка кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Кривенко Л. С., к. мед. н., доцентка Одушкіна Н. В., к. мед. н., доцент Шевчук В. А.

На підставі доповіді Ткаченко М. В., відповідей на запитання, виступів рецензентів та дискусії одностайно ухвалили такий висновок:

Актуальність дисертаційного дослідження та його зв'язок з науковими планами Харківського національного медичного університету

Актуальною медичною проблемою залишається високий рівень захворювань пародонту у дітей, особливо на тлі соматичної патології. Відомі статистичні дані щодо 51 - 97 % поширеності гінгівіту серед дітей в Україні. Встановлено значну поширеність запальних захворювань ясен у дітей з ендокринними, гастроентерологічними розладами, вегето-судинною патологією тощо.

Одним з пріоритетних напрямків у медицині на сьогодні є дослідження рідкісних захворювань. Кількість таких захворювань у світі щорічно зростає, отже, зростає потреба у всебічному вивченні їхнього впливу як на організм у цілому, так і на стоматологічне здоров'я зокрема. Однією з найпоширеніших рідкісних хвороб є муковісцидоз – спричинене мутацією гена трансмембранного регуляторного білка муковісцидозу спадкове захворювання, що призводить до порушення функції екзокринних залоз організму, порушення електролітного обміну та ураження сполучної тканини. Наслідком таких розладів є розвиток патологічних зрушень переважно у легеневій, травній, ендокринній та репродуктивній системах хворих. Для країн Європи поширеність захворювання становить від 1:2000 до 1:5000, для населення України частота складає, за тимчасовими даними, 1:8400.

На сьогоднішній день відомий вплив муковісцидозу на розвиток уражень органів порожнини рота у дітей. Хронічний гінгівіт виявляється у дітей, хворих на муковісцидоз, уже в ранньому віці. Наукові дослідження свідчать про значну роль у розвитку запалення пародонту поєднання багатьох

чинників: зумовленою соматичною хворобою вторинною патологією, недостатністю імунітету, активізацією патогенної мікрофлори, низьким рівнем гігієни та санації порожнини рота, змінами реологічних і захисних властивостей ротової рідини. Однак доступні для вивчення наукові дані не є узагальненими, а розробці методів лікування та профілактики захворювань пародонту у дітей, хворих на муковісцидоз, взагалі не приділялося уваги.

Наведені дані обумовлюють необхідність поглибленого вивчення клінічних, патогенетичних особливостей перебігу гінгівіту у дітей на тлі муковісцидозу. Розробка комплексного етіотропного підходу до профілактики і лікування патології пародонту у цих хворих дозволить знизити несприятливий вплив патогенетичних чинників муковісцидозу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідних робіт Харківського національного медичного університету «Характер, структура та лікування основних стоматологічних захворювань» 2016 - 2018 р. р., державний реєстраційний номер 0116U004975, та «Оптимізація методів діагностики та лікування основних стоматологічних захворювань» 2019 - 2021 р. р., державний реєстраційний номер 0119U002899.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їхня новизна

У дисертаційному дослідженні вперше встановлені особливості перебігу стоматологічних захворювань серед хворих на муковісцидоз дітей.

Доведено, що визначальну роль у патогенезі хронічного гінгівіту у даного контингенту хворих мають такі фактори, як мікрофлора порожнини рота, зубні бляшки з посиленими адгезивними властивостями, зміна біофізичних та біохімічних властивостей ротової рідини, порушення місцевого імунітету порожнини рота, тип мутації гена трансмембранного регуляторного білка муковісцидозу.

Уперше виявлено, що діти із двома мутаціями, відмінними від мажорної F508del або невідомими – генотипом «інша / інша» мутація, мають більшу поширеність й інтенсивність карієсу зубів, а гетерозиготні носії F508del мутації мають прояви хронічного гінгівіту більш тяжких ступенів тяжкості.

Доведено, що мікробіоценоз зубного нальоту дітей, хворих на муковісцидоз, характеризується активною колонізацією поверхні зубів а-гемолітичними стрептококами, які виділяються в асоціаціях як з грампозитивними чи грамнегативними бактеріями, так і з грибами *C. albicans*. З віком дітей у запальних процесах ротової порожнини на тлі муковісцидозу зростає роль *S. aureus* і *C. albicans* за рахунок зменшення ролі представників нормальної мікрофлори. Виявлено, що тяжкість перебігу хронічного гінгівіту визначається розширенням спектру патогенів у зоні ураження, а саме появою трьохкомпонентних асоціацій бактерій і грибів *C. albicans*.

Вперше досліджено особливості розподілу алелів генів MUC5B, P21, IL-10 і APP серед хворих на муковісцидоз дітей. Встановлено, що наявність у генотипі алелю гена MUC5B з 9-ма повторами 59 п.н. в інтроні 36 може вказувати на меншу схильність до гінгівіту, а наявність алелю з 6-ма повторами – на схильність до розвитку гінгівіту середнього, але не тяжкого ступеню. Така тенденція може бути використана для прогнозування можливого розвитку різного ступеню тяжкості гінгівіту та диференційованого підходу до профілактики запалення ясен у пацієнтів. Також визначено, що хворі на муковісцидоз, гомозиготні за мінорним алелем (AA) та гетерозиготні (CA) за поліморфізмом rs1801270 гена P21, мають менший ступінь ураженості карієсом зубів та ХГКГ (у групі дітей без муковісцидозу спостерігалася протилежна тенденція).

Доповнено наукові дані про характер порушення стану та компонентного складу ротової рідини у дітей, хворих на муковісцидоз, що проявляється зниженням швидкості слиновиділення, підвищенням тягучості ротової рідини, зниженням рН ротової рідини, зниженням активності

лізоциму, зниженням вмісту sIgA та вірогідним зростанням концентрації інших імуноглобулінів – А, М, G.

Уперше розроблено і обґрунтовано комплекс заходів профілактики і лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту, спрямований на зниження впливу етіологічних чинників запалення ясен у хворих на муковісцидоз дітей.

Уперше науково обґрунтовано та клінічно доведено позитивну динаміку показників місцевого імунітету, складу мікрофлори порожнини рота, реологічних властивостей ротової рідини в результаті застосування розробленого лікувально-профілактичного комплексу.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на глибокому вивченні автором джерел інформації, науково-інформаційного пошуку щодо даної проблеми, підтверджується методологічно правильною побудовою, достатньою кількістю обстежених пацієнтів, застосуванням сучасних методів досліджень, усебічним статистичним аналізом одержаних результатів з використанням комп'ютерної техніки. Результати отримано на апаратурі, яка пройшла державний метрологічний контроль.

Робота переконливо обґрунтована, наукові положення, висновки та рекомендації достовірні, повністю випливають з фактичного матеріалу, мають теоретичне й практичне значення.

Наукове та практичне значення одержаних результатів

У дисертаційній роботі представлено теоретичне та практичне обґрунтування й пропозиції практичного вирішення наукового завдання – вдосконалення надання стоматологічної допомоги дітям, хворим на муковісцидоз.

У роботі наведено теоретичне обґрунтування й нове вирішення наукового завдання, яке полягає у підвищенні клінічної ефективності профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз, шляхом розробки етіотропного лікувально-профілактичного комплексу на підставі вивчення впливу патогенетичних факторів соматичного захворювання.

Використання результатів роботи

Результати дослідження впроваджено у навчальний процес кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Харківського національного медичного університету, кафедри дитячої стоматології Івано-Франківського національного медичного університету, кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», кафедри дитячої стоматології ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», а також у практику університетського стоматологічного центру Харківського національного медичного університету, Харківської обласної клінічної дитячої лікарні № 1.

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях

За темою дисертації опубліковано 22 наукові праці, у тому числі 11 статей, з них: 7 – у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 2 – у зарубіжних виданнях та 2 – в інших виданнях; 11 – публікації в інших виданнях і матеріалах вітчизняних і міжнародних конгресів і конференцій.

.Видання, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Tkachenko M. V. Justification Of Selection Of Means And Methods Of The Oral Cavity Hygiene In Children With Cystic Fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, O. V. Piontkovska // EUREKA: Health Sciences. – 2020. – № 4. – р. 82-87. *(Здобувачем здійснено обстеження пацієнтів, набір клінічного матеріалу, статистичне опрацювання даних, аналіз результатів, написання статті).*

2. Ткаченко М. В. Мікробіологічна характеристика біотопів ротової порожнини та дихальної системи при муковісцидозі у дітей / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // Медицина сьогодні і завтра. – 2015. – №4 (69). – С. 44-49. *(Здобувачем зібрано фактичний матеріал, проведено статистичну обробку даних, оформлено і підготовано текст до друку).*

3. Ткаченко М. В. Чутливість до антибіотиків бактерій, виділених із зубного нальоту дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Т. 2, № 4. – С. 134-139. *(Здобувачем виконано клінічний набір матеріалу, постановка проблеми, аналіз та узагальнення отриманих результатів, написання статті).*

4. Ткаченко М. В. Визначення окремих компонентів стоматологічного статусу дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян // Український стоматологічний альманах. – 2016. – Т. 2, №1. – С. 80-83. *(Здобувачем зібрано фактичний матеріал, проведено статистичну обробку даних, оформлено і підготовано текст до друку).*

5. Ткаченко М. В. Властивості ротової рідини у дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян // Медицина сьогодні і завтра. – 2016. – № 1(70). – С. 91-95. *(Здобувачем зібрано фактичний матеріал, проведено статистичну обробку даних, оформлено і підготовано текст до друку).*

6. Tkachenko M. V. Multipurpose treatment of chronic generalized catarrhal gingivitis in children with cystic fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, V.V. Kuzina // «Вісник проблем біології і медицини». – 2017. – № 1(135). – С. 365-

369. *(Здобувачем здійснено обстеження пацієнтів, оцінку ефективності використання лікувально-профілактичного комплексу, статистичне опрацювання даних, аналіз результатів).*

7. Tkachenko M. V. Investigation Of The Properties Of The Oral Fluid And Polymorphism Of The MUC5B Gene In Children With Cystic Fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, N. Ye. Volkova // Inter Collegas. – 2020. – № 7(1). – р. 34-38 *(Здобувачем здійснено обстеження пацієнтів, набір клінічного матеріалу, статистичне опрацювання даних, аналіз результатів, написання статті).*

8. Tkachenko M. V. Analysis Of The Local Immunity Indicators Of The Oral Cavity And Gingivitis Degrees Depending On Mutation Of CFTR Gene In Children With Cystic Fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, N. I. Kovalenko, O. M. Babai, O. V. Karnauch, V. V. Gargin // Georgian Medical News. – 2019. – № 11. – р. 27-32. *(Здобувачем здійснено обстеження пацієнтів, набір клінічного матеріалу, статистичне опрацювання даних, аналіз результатів, написання статті).*

9. Ткаченко М. В. Порухення місцевого імунітету ротової порожнини у дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень. – 2017. – Т. 5, № 1. – С. 614-623. *(Здобувачем виконано клінічний набір матеріалу, аналіз та узагальнення отриманих результатів, написання статті).*

Видання, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

10. Ткаченко М. В. Дослідження стоматологічного статусу дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, // Інноваційні технології в стоматології: матеріали науково-практичної конференції, Тернопіль, 23.09.2016. – Тернопіль, 2016. – С. 94-95.

11. Ткаченко М. В. Мікробний пейзаж зубного нальоту у дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Н. І. Коваленко, О. В. Пасічник //

Гофунговські читання: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, Харків, 07.10.2016. – Харків, 2016. – С. 352-356.

12. Ткаченко М. В. Патогенетичні механізми розвитку стоматологічних захворювань у дітей з муковісцидозом / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян // «Актуальные вопросы физиологии, патологии и организации медицинского обеспечения детей школьного возраста и подростков. Профилактика неинфекционных заболеваний учащейся молодежи»: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, Харків, 6-7.10.2016. – Харків, 2016. – С. 53-54.

13. Tkachenko M. V. The microflora of the oral cavity with gingivitis in children with cystic fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, I. G. Tkachenko, D. V. Shevchuk, Vicente Maurelio, N. I. Kovalenko // Медицина третього тисячоліття: матеріали Міжвузівської конференції молодих вчених та студентів. Харків, 16-18.01.2017. – Харків, 2017. – С. 430.

14. Tkachenko M. V. Assessment of mucosal immunity of the oral cavity in children with cystic fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, I. G. Tkachenko, D. V. Shevchuk, I. O. Trunova, , N. I. Kovalenko // 10th International Interdisciplinary Scientific Conference of Young Scientists and medical students: матеріали Міжвузівської конференції. – Харків, 24-26.05.2017. – Харків, 2017. – с. 287-288.

15. Ткаченко М. В. Вплив складу мікрофлори дихальної системи на мікробіоценоз ротової порожнини при муковісцидозі / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // XV з'їзд Товариства мікробіологів України ім. С.М. Виноградського: збірник матеріалів, Одеса, 11-15.09. 2017. – Одеса, 2017. – С. 214.

16. Ткаченко М. В. Динаміка мікробіологічних показників при комплексному лікуванні хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко, Д. В. Шевчук // Розвиток медичних наук: проблеми та рішення: збірник

матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, Брно (Чеська Республіка), 27-28.04.2018. – Брно, 2018. – С. 16-19.

17. Ткаченко М. В. Возрастные особенности микробиоценоза ротовой полости детей, больных муковисцидозом / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко, А. В. Власов // Перспективні напрями розвитку сучасних медичних та фармацевтичних наук: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, Дніпро, 9-10.02.2018. – Дніпро, 2018. – С. 74-76.

18. Ткаченко М. В. Взаємозв'язок рівня гігієнічного стану і показників місцевого імунітету ротової порожнини у дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // Актуальні проблеми експериментальної і клінічної біохімії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Харків, 11-12.04.2019. – Харків, 2019. – С. 57.

19. Tkachenko M. V. Interconnection of local immunity and hygienic state of the oral cavity in children with cystic fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, N. I. Kovalenko, V.V. Kuzina // Питання експериментальної та клінічної стоматології: збірник наукових праць науково-практичної конференції, Харків, 30.10.2019. – Харків, 2019. – С. 161-163.

20. Tkachenko M. V. Medicament therapy of chronic generalized catarrhal gingivitis in children with cystic fibrosis / M. V. Tkachenko, R. S. Nazaryan, V.V. Kuzina // Приоритеты фармации и стоматологии: от теории к практике: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, Алмати, 22.11.2019. – Харків, 2019. – С. 111-112.

Видання, які додатково відображають наукові результати дисертації:

21. Ткаченко М. В. Бактеріальна колонізація порожнини рота у дітей з муковісцидозом / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // The Unity of Science: International scientific professional periodical journal. – 2016. – October. – P. 135-140. (Здобувачем здійснено обстеження пацієнтів, набір клінічного матеріалу, статистичне опрацювання даних, аналіз результатів, написання статті).

22. Ткаченко М. В. Вплив комплексного лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту на мікробіологічні та імунологічні показники ротової порожнини дітей, хворих на муковісцидоз / М. В. Ткаченко, Р. С. Назарян, Н. І. Коваленко // League Medica. – 2017. – October. – Р. 33-37. *(Здобувачем зібрано фактичний матеріал, проведено статистичну обробку даних, оформлено і підготовано текст до друку).*

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження.

Наукове дослідження асистентки Ткаченко М. В. на тему «Обґрунтування комплексної профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз», комісією з питань етики та біоетики Харківського національного медичного університету визнано таким, що відповідає загальноприйнятим нормам моралі, вимогам дотримання прав, інтересів та особистої доступності учасникам дослідження.

Ризик для суб'єктів дослідження під час виконання роботи відсутній. Учасники дослідження інформувалися про всі аспекти, пов'язані з метою, завданнями, методиками та користю дослідження.

Лабораторні та інструментальні методи досліджень є загальноприйнятими. Ткаченко М. В. у своїй діяльності керувалася гуманними цілями, гідно виконувала свої обов'язки та діяла на благо хворих.

Мета та завдання дисертації є науково обґрунтованими, використані методи дослідження є безпечними.

Висновки та рекомендації не пов'язані з безпосереднім ризиком для здоров'я пацієнтів, порушенням їхніх прав чи морально-етичних норм, приниженням людської гідності або дискримінацією. Експерименти на людині не проводились.

Ухвалили: ЕК не заперечує проти подання до офіційного захисту дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) асистентки кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Харківського національного медичного університету Ткаченко Марини Вікторівни на тему «Обґрунтування комплексної профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз» та вважає, що описані в дисертаційній роботі методи дослідження використовувалися з дотриманням прав людини, відповідно до чинного в Україні законодавства, відповідають міжнародним етичним вимогам і не порушують етичних норм у науці та стандартів проведення біомедичних досліджень (протокол № 3 засідання комісії з питань етики та біоетики Харківського національного медичного університету від 10.06.2020 року).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація викладена українською мовою, написана грамотно, професійно, легко сприймається. Матеріал викладено послідовно, логічно, висновки відповідають меті та завданням роботи, що свідчить про кваліфікаційну фахову підготовку автора.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

Дисертація присвячена підвищенню клінічної ефективності профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз, шляхом розробки етіотропного лікувально-профілактичного комплексу на підставі вивчення впливу патогенетичних факторів соматичного захворювання.

Дисертаційне дослідження за даною тематикою відповідає науковим напрямкам:

2.1. Вивчення етіології, патогенезу та поширеності основних стоматологічних захворювань у взаємозв'язку із загальним станом організму;

2.3. Експериментальне та клінічне розроблення методів лікування основних стоматологічних захворювань і впровадження їх у клінічну практику;

2.4. Розроблення методів профілактики основних стоматологічних захворювань, що відповідає паспорту спеціальності 14.01.22 – стоматологія.

Рекомендація дисертації до захисту

Дисертація асистентки кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Харківського національного медичного університету Ткаченко Марини Вікторівни за спеціальністю 221 «Стоматологія» на тему «Обґрунтування комплексної профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз» є закінченою науковою працею, у якій вирішено актуальне завдання вдосконалення надання стоматологічної допомоги дітям, хворим на муковісцидоз.

У роботі наведено теоретичне обґрунтування й нове вирішення наукового завдання, яке полягає у підвищенні клінічної ефективності профілактики та лікування хронічного генералізованого катарального гінгівіту у дітей, хворих на муковісцидоз, шляхом розробки етіотропного лікувально-профілактичного комплексу на підставі вивчення впливу патогенетичних факторів соматичного захворювання.

За своїм обсягом і рівнем досліджень, теоретичною та практичною цінністю, науковою новизною результатів, об'єктивністю та обґрунтованістю висновків дисертаційна робота Ткаченко Марини Вікторівни відповідає вимогам пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня

доктора філософії, затвердженого постановою КМУ № 167 від 06.03.2019 р., та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р., які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії (PhD), а здобувачка заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Результати голосування: за – 3 голоси, проти – 0 , утрималося – 0.

Голова фахового семінару:

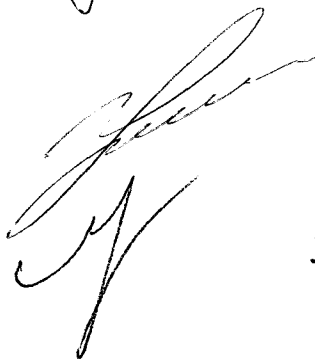
д. мед. н., професор

І. В. Янішен

Рецензенти:

д. мед. н., професорка

І. І. Соколова

д. мед. н., професорка

Л. С. Кривенко